פורסם 20.12.11, 16:48

דו"ח המבקר: מחריפה תופעת חתולי הרחוב

מבקר המדינה ממליץ לרשויות המקומיות ולמשרדי הממשלה לגבש תכנית ארצית ארוכת טווח כדי להתמודד עם ריבוי חתולי הרחוב בישראל. הוא ביקר את המחסור החמור בתחנות הסגר לכלבים ומצבם הרעוע של הסגרים שאינם ראויים להחזקת חיות. לדבריו, יש צורך בפעולות יזומות ללכידת כלבים משוטטים ולשיפור המודעות בקרב בעלי כלבים

דו"ח מבקר המדינה העוסק ברשויות המקומיות, המתפרסם אחר-הצהריים (ג'), מבקר בחריפות את התנהלות הרשויות והמועצות המקומיות בטיפול בתופעת חתולי הרחוב, וכן בטיפול בכלבים משוטטים ואחזקתם במבנים שאינם ראויים.
מבקר המדינה, השופט בדימוס מיכה לינדנשטראוס, הזהיר בדו"ח כי אם לא יעשה שינוי ממש בממדי אוכלוסיית חתולי הרחוב בישראל ונקיטת בפעולות סירוס ועיקור בהיקפים גדולים ורציפים מדי שנה, תימשך התרבותם של חתולי הרחוב ועמם גם מטרדים בריאותיים.
לדבריו, "הביקורת העלתה כי בעוד שתפקידן של הרשויות המקומיות בכל הקשור לטיפול בכלבים מוסדר בחוקים ובתקנות, חסרה הסדרה מקיפה דומה בנוגע לחובתן ולסמכותן של רשויות מקומיות בכל הקשור לטיפול בחתולים".

"סוגיית הקצב ההולך וגדל של התרבות חתולי הרחוב והמטרדים הנגרמים על ידם אינה יכולה להיפתר על ידי הרשויות המקומיות לבדן. על השירותים הווטרינריים,
בשיתוף המשרד להגנת הסביבה, משרד הפנים והרשויות המקומיות לגבש תכנית ארצית רב-שנתית להתמודדות עם הסכנות הנשקפות מחתולי הרחוב", כותב המבקר. הוא ציין כי מאז אמצע שנות ה-90, חלה שינוי במדיניות ההמתה והלכידה של החתולים ומעבר למדיניות של לכידה, עיקור ושחרור בחזרה לרחובות.
"מאז החלטת בג"ץ ב-2008 בה נקבע כי המתת חתולים תיעשה רק במקרים של סכנה ממשית לחיי אדם; ההחלטה על כך תתקבל על ידי וטרינר הרשות, רק לאחר מיצוי כל הדרכים האחרות; במקרים אחרים, חתולים המפונים מאזורים שבהם הם מהווים סכנת חיים יועברו למתקני האגודות למען בעלי החיים".
לטענת המבקר, "ברוב הרשויות המקומיות הטיפול בחתולי רחוב מתמקד במתן מענה למטרדים נקודתיים. מן הראוי שהשירותים הווטרינריים, בשיתוף משרד הפנים והרשויות המקומיות, יגבשו תכנית ארצית רב-שנתית להתמודדות עם הסכנות הנשקפות מחתולי הרחוב".כמו כן, המליץ מבקר המדינה לרשויות המקומיות לפעול להסדרת תחנות האכלה בתחומן, תוך שיתוף ציבור מאכילי החתולים וציין כי הדבר יתרום לשמירה על בריאות התושבים וימנע הפרעה לשכנים. המבקר קובע כי רק במעט מאוד ערים ומועצות מקומיות ישנם מתקנים מותאמים להחזקת חתולים החשודים כחולים במחלת הכלבת. המבקר מציין כי במרבית הרשויות, "הפעילות במתן מענה למטרדים מקומיים בלבד, אין מדיניות כוללת ומשותפת לרשויות מקומיות סמוכות זו לזו, ואין תכנית פעולה רב-שנתית שמווסתת את התרבותם של חתולי הרחוב". כמו כן, ציין המבקר "כי משרד החקלאות לא הכין תכנית אסטרטגית ארצית לטיפול בחתולי רחוב".

מחסור בתחנות הסגר וחוסר פיקוח על כלבים משוטטים מבקר המדינה מבקר בחריפות את מצבן של תחנות ההסגר ברשויות המקומיות ברחבי הארץ, המיועדות להסגרת בעלי חיים שנשכו במטרה לאבחן באם הם נדבקו במחלת הכלבת, ומהוות מקום להסגרת כלבים משוטטים. מבדיקת המבקר עולה כי קיים מחסור בתחנות הסגר ברחבי הארץ והקמתן של תחנות הסגר רשותיות נעשתה ללא תכנון כולל. "רק חלק מהרשויות המקומיות הקצו תקציב מיוחד להקמת תחנות הסגר רשותיות, וכי מרביתן לא הקימו כלל תחנות כאלה. רשויות מקומיות נעזרו בשירותיהן של כלביות פרטיות שלא אושרו בחוק וללא רשיון עסק, כדי לאחסן בהן כלבים החשודים במחלת הכלבת". אחת מנקודות הביקורת החריפות בדו"ח הוא כי "חלק מתחנות ההסגר הרשותיות אינן עומדות בתנאים שנקבעו בתקנות צער בעלי חיים ולדברי המבקר, אינן ראויות להחזקת בעלי חיים". בדוגמאות שציין המבקר, ניתן למנות תחנות הסגר בהן הוצבו תחנות אוטובוס ישנות, מבנים ישנים עם גגי אסבסט וליקויים המהווים סכנה בריאותית לעובדים ולחיות במקום.

בדו"ח המבקר נכתב כי "השירותים הווטרינריים לא הפעילו פיקוח שיטתי ויזום על תחנות ההסגר הרשותיות ועל הכלביות הפרטיות, וכי הביקורות שבוצעו על ידיהם היו בעיקר בעקבות תלונות". לדברי המבקר, יש לפעול להעלות את המועות בקרב בעלי כלבים על החשיבות בקבלת רישיון להחזקת הכלב, תוך מתן חיסונים וסימון בשבב אלקטרוני, כמתבקש בחוק. עליהן להפעיל את הסמכות הנתונה להם בחוק ולתפוס כלבים מסוכנים המוחזקים ללא רישיון ולנקוט בפעולות יזומות ללכידת כלבים משוטטים".